

Teza: tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

W przypadku natychmiast wykonalnego ale nieprawomocnego postanowienia sądu dyscyplinarnego wydanego na podstawie art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych, przepisy ustawy o radcach prawnych nie nakładają na dziekana rady obowiązku, ani nie dają mu uprawnienia, do zawiadomienia o tym postanowieniu sądów i innych instytucji, na podstawie art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt WO-73/19

POSTANOWIENIE

z dnia 19 lipca 2019 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Dariusz Drozdowski — sprawozdawca

Sędziowie: SWSD Teresa Famulska, SWSD Małgorzata Sajdak

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Bronisława Kachnikiewicza

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 19 lipca 2019 r. zażalenia radcy prawnego A. K. (1) reprezentowanego przez pełnomocnika adw. B. C. na postanowienie Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego KIRP z 5 lutego 2019 r. sygn. akt GRD 22/2018 o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie w całości i sprawę przekazać Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu KIRP do dalszego prowadzenia.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 5 lutego 2019 r., sygn. akt GRD 22/2018, Główny Rzecznik Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie zainicjowanej skargą radcy prawnego A. K. (1) z 21 września 2019 r. na radcę prawnego W. D. Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Uzasadniając postanowienie Główny Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że radca prawny A. K. (1) w skardze z 21 września 2018 r. zarzucił radcy prawnemu W. C. (1) naruszenie przepisów prawa oraz zasad etyki zawodu radcy prawnego polegające na bezpodstawnym poinformowaniu sądów i prokuratur o zastosowaniu wobec radcy prawnego środka w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych radcy prawnego - na podstawie postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r. Następnie Główny Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że radca prawny W. C. (2) jako Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie miał ustawowy obowiązek wykonać nałożony na radcę prawnego A. K. (1) wykonalne choć nieprawomocne postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18 i analogicznie do przepisów art. 71 ust. 2 i ust. 4 ustawy o radcach prawnych poinformować o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu podmioty wskazane w ustawie. Główny Rzecznik Dyscyplinarny podniósł, że o odpowiedzialności dyscyplinarnej Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie nie może przesądzać okoliczność, że w rozesłanych pismach z 8 sierpnia 2018 r. wskazano błędną podstawę prawną tak, jakby w

stosunku do radcy prawnego A. K. (1) uprawomocniła się kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, ponieważ z treści tych pism wynika jednoznacznie, że chodzi o tymczasowe zawieszenie w czynnościach i że postanowienie z 7 maja 2018 r. jest natychmiast wykonalne (a więc nieprawomocne). Główny Rzecznik Dyscyplinarny wyjaśnił również, że czynności podejmowane przez radcę prawnego W. C. (2) związane były z realizacją spoczywających na nim jako dziekanie obowiązków ustawowych, przez co nie mogą one stanowić przewinienia dyscyplinarnego. Główny Rzecznik Dyscyplinarny zwrócił również uwagę na to, że po uchyleniu postanowienia z 7 maja 2018 r. przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Sekretarz Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie pismami z 10 sierpnia 2018 r. poinformowała o tym fakcie wszystkich adresatów wcześniejszych pism. Stąd Główny Rzecznik Dyscyplinarny uznał, że zebrane do tej pory materiały nie pozwalają na przyjęcie, że radca prawny W. D. Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie popełnił jakikolwiek czyn sprzeczny z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu, który stanowiłby przewinienie dyscyplinarne. Dlatego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 305 § 1 k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k. w zw. z art. 325e § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych postanowił odmówić wszczęcia dochodzenia.

Na postanowienie zażalenie wniósł radca prawny A. K. (1) reprezentowany przez pełnomocnika adwokat B. C.. W zażaleniu z 21 lutego 2019 r. skarżący zarzucił:

- obrazę art. 65 ust. 3 oraz art. 71 ust. 2 i 4 ustawy o radcach prawnych wskutek wyrażenia dowolnego, a przy tym błędnego poglądu prawnego, jakoby z przywołanych przepisów (stosowanych per analogiam) wynikał dla Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w przypadku nieprawomocnego orzeczenia przez sąd dyscyplinarny względem radcy prawnego środka z art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych — obowiązek (lub odpowiednio - prawo) poinformowania sądów i prokuratur w okręgu okręgowej izby radców prawnych, w której ten radca prawny jest wpisany na listę o fakcie orzeczenia względem radcy prawnego tego środka, podczas gdy przywołane przepisy nie mogą być interpretowane rozszerzająco, a z ich jednoznacznego brzmienia wynika wyłącznie możliwość poinformowania sądów i prokuratur o orzeczonych prawomocnie względem radcy prawnego karach zawieszenia i pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a nie o orzeczonym nieprawomocnie środku z 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

2.

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, że zebrane dowody nie pozwalają na przyjęcie, aby radca prawny W. C. (2) — Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego, podczas gdy dowody znajdujące się w aktach sprawy wskazują, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie, że radca prawny W. C. (2) postąpił:

a)

sprzecznie z prawem, a to co najmniej z art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych oraz art. 95b ust. 1 k.p.k., nadużywając prawa do informowania sądów i prokuratur o treści orzeczeń sądów dyscyplinarnych, zwłaszcza że ujawnił w ten sposób informację pochodzącą z posiedzenia sądu prowadzonego z wyłączeniem jawności oraz z art. 23 kodeksu cywilnego z uwagi na to, że przedmiotowa informacja rozesłana do 68 instytucji, swoją treścią sugerowała, że prawomocnie orzeczono względem radcy prawnego A. K. (1) karę dyscyplinarną, co nie jest prawdą i w efekcie naruszało Jego cześć i dobre imię,

b)

sprzecznie z prawem a to z art. 47 Konstytucji wskutek rozpowszechnienia w 68 jednostkach, sądach i prokuraturach informacji dotyczącej radcy prawnego A. K. (1), która nie miała statusu informacji jawnej, co naruszyło prawo do ochrony prawnej jego życia prywatnego,

c)

sprzecznie z zasadami etyki radcy prawnego określonymi w art. 6, 13, 50 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, sprzeciwiając się obowiązкови działania zgodnie z prawem oraz dobrymi obyczajami oraz łamiąc obowiązującą każdego radcę prawnego powinność zachowania zasad koleżeństwa, jak również sprzeniewierzając się zasadzie wypełniania obowiązków płynących z funkcji zajmowanej w samorządzie radców prawnych w sposób rzetelny i z najwyższą starannością, przy jednoczesnym zlekceważeniu interesów zawodowych radcy prawnego A. K. (1), którymi także przy pełnieniu funkcji w samorządzie powinien się kierować,

a co za tym idzie — zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych — wypełnił znamiona deliktu dyscyplinarnego.

3.

obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

a)

art. 307 § 1 k.p.k. polegającą na wydaniu postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia po upływie ponad czterech miesięcy od otrzymania zawiadomienia, tj. w dniu 5 lutego 2019 r., podczas gdy orzeczenie tej treści mogło być wydane najpóźniej w dniu 26 października 2018 r., a więc w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych wniosku radcy prawnego A. K. (1) o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z uwagi na istnienie podejrzenia popełnienia przez radcę prawnego W. C. (2) przewinienia dyscyplinarnego,

art. 303 k.p.k. oraz art. 10 k.p.k., polegającą na odmowie wszczęcia dochodzenia, mimo istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez radcę prawnego W. C. (2) przewinienia dyscyplinarnego, na co wskazywały dowody zgromadzone w sprawie, co ocenić należy jako działanie sprzeczne z zasadą legalizmu, nakładającą na rzeczników dyscyplinarnych obowiązek wszczynania w takich okolicznościach postępowania dyscyplinarnego,

b)

§ 14 ust. 1 uchwały nr 98/ IX/ 2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 września 2015 r. w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych wskutek nie dopełnienia obowiązku wszechstronnego zbadania okoliczności wskazanych we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, wystosowanym przez radcę prawnego A. K. (1), w tym w szczególności nie wyjaśnieniu, czy stałą praktyką Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych jest informowanie sądów i prokuratur o nieprawomocnym orzeczeniu wobec radców prawnych środka z art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, co miało znaczenie dla oceny pisemnych wyjaśnień radcy prawnego W. C. (2), jak również nie wyjaśnieniu okoliczności, czy w realiach sprawy W. C. (2) — z uwagi na zasady koleżeństwa powinien przeprosić A. K. (1), chociażby za fakt błędnego wskazania w korespondencji kierowanej do sądów i prokuratur podstawy przekazania informacji o zawieszeniu skarżącego w czynnościach zawodowych radcy prawnego,

c)

art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 322 § 2 k.p.k. a nadto art. 67¹ ust. 2 ustawy o radcach prawnych polegającą na niedostatecznym wskazaniu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia jego podstawy faktycznej, w tym w szczególności nie odniesienie się zupełnie do zagadnienia zaniechania przez radcę prawnego W. C. (2) — choć wymagały tego względy koleżeństwa - przeproszenia radcy prawnego A. K. (1) co najmniej za to, że w pismach skierowanych do 68 jednostek, sądów i prokuratur błędnie wskazane zostało, że podstawą przesłania do tych podmiotów informacji o zawieszeniu radcy prawnego A. K. (1) w czynnościach zawodowych radcy prawnego był art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych, co sugerowało, że wobec niego orzeczona została prawomocnie kara dyscyplinarna w postaci zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a przecież kara taka względem niego nie została orzeczona — radca prawny W. C. (2) uznał, co wynika chociażby z jego pisma z dnia 30 sierpnia 2018

r. rozesłanego do sądów i prokuratur – że popełnił błąd, ale nie uznał za stosowne za ten błąd przeprosić radcę prawnego A. K. (1), mimo iż błąd ten naruszał jego dobre imię (orzeczona prawomocnie kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego stanowi dowód popełnienia przez niego bardzo poważnych poważnych przewinień dyscyplinarnych; dowodem na taki stan rzeczy w żadnym wypadku nie jest nieprawomocne orzeczenie o środku z art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości celem umożliwienia Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i przeprowadzenia niezbędnych dowodów, w tym dowodów z przesłuchania pokrzywdzonego radcy prawnego A. K. (1) oraz radcy prawnego W. C. (2), jak również pozyskania z Okręgowej Izby Radców Prawnych informacji na okoliczność, czy w każdym przypadku nieprawomocnego orzeczenia względem radcy prawnego środka z 65² ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, D. Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie – radca prawny W. C. (2) informował sądy i prokuratury o fakcie wydania względem radcy prawnego takiego orzeczenia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie rozpatrując zażalenie miał na uwadze, co następuje:

Z materiałów zebranych do tej pory przez Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego wynika, że pismem z 20 kwietnia 2018 r., sygn. akt RP I Ds. 31.2017.s, Prokurator Regionalny w Katowicach powiadomił Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie o m. in. o tym, że w śledztwie prowadzonym przez Prokuraturę Regionalną w Katowicach pod sygn. akt RP I Ds. 31.2017.s, postanowieniem z 18 kwietnia 2018 r. został wobec radcy prawnego A. K. (1) zastosowany środek zapobiegawczy w postaci (I) poręczenia majątkowego oraz (II) zawieszenia w wykonywaniu zawodu radcy prawnego. Pismo to zostało przekazane do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, który na jego podstawie wnioskiem z 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt RD 118/18, wystąpił do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie o tymczasowe zawieszenie radcy prawnego A. K. (1) w czynnościach zawodowych. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie uwzględniając wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, tymczasowo zawiesił radcę prawnego A. K. (1) w czynnościach zawodowych radcy prawnego. Radca prawny A. K. (1) na to postanowienie wniósł zażalenie, po rozpoznaniu którego Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie postanowieniem z 16 lipca 2018 r., sygn. akt WO-86/18, uchylił postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania. Jednak zanim to się stało Przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie pismem z 7 maja 2018 r. przekazał W. D. Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie do wykonania opisanego wyżej postanowienie tego sądu z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, informując, że jest ono natychmiast wykonalne. Na tej podstawie pismem z 8 maja 2018 r., nr l.dz. E/6205/2018, skierowanym do adresatów według rozdzielnika, W. D. Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie powołując się na przepis art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych i postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, zawiadomił, że radca prawny A. K. (1) został tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych radcy prawnego i że to postanowienie jest natychmiast wykonalne. Adresaci tego pisma zostali wymienieni w załączniku do niego. Jest to 68 sądów i prokuratur poczynając od Sądu Apelacyjnego w Warszawie i kończąc na Prokuraturze Rejonowej Warszawa-Żoliborz. Następnym pismem z 10 sierpnia 2018 r., nr l.dz. E/9966/2018, A. S. Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zawiadomiła adresatów pisma z 8 maja 2018 r., że Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie postanowieniem z 16 lipca 2018 r., sygn. akt WO-86/18, uchylił postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, w sprawie tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych. Należy jeszcze wskazać, że postanowieniem z 3 września 2018 r., sygn. akt RP I Ds. 31.2017.S, Prokurator Prokuratury Regionalnej w Katowicach uchylił wobec radcy prawnego A. K. (1) środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu radcy prawnego oraz że postanowieniem z 18 lutego 2019 r., sygn. akt DO 78/18, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej

Izby Radców Prawnych w Warszawie oddalił wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego z 26 kwietnia 2018 r. o tymczasowe zawieszenie radcy prawnego A. K. (1) w czynnościach zawodowych radcy prawnego.

Na gruncie wymienionych faktów radca prawny A. K. (1) sformułował w skardze z 21 września 2018 r. wniosek do Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec W. D. Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa oraz zasad etyki zawodu radcy prawnego polegające na bezpodstawnym poinformowaniu sądów i prokuratur o zastosowaniu wobec niego środka w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych radcy prawnego - na podstawie postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r.

Na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2115 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o radcach prawnych”, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Zgodnie z art. 67 pkt 1 i 2 ustawy postępowanie dyscyplinarne obejmuje dochodzenie i postępowanie przed sądem dyscyplinarnym, do których w myśl art. 74¹ pkt 1 ustawy odpowiednie zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania karnego, zwanego dalej „k.p.k.”. Na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa. Jednakże w myśl art. 307 § 1 k.p.k., jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w wyznaczonym terminie danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu śledztwa albo o odmowie wszczęcia należy wydać najpóźniej w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia. Na podstawie art. 307 § 2 k.p.k. w postępowaniu sprawdzającym nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie lub wniosku o ściganie oraz czynności określonej w § 3, czyli uzupełnienia danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie, które może nastąpić również przez przesłuchanie w charakterze świadka osoby zawiadamiającej. Stosując odpowiednio powyższe przepisy k.p.k. do postępowania dyscyplinarnego wskazać należy, że Rzecznik Dyscyplinarny - po otrzymaniu zawiadomienia o czynie radcy prawnego mogącym powodować odpowiedzialność dyscyplinarną tego radcy prawnego - ma obowiązek wszcząć dochodzenie, względnie, gdy tego wymagają okoliczności sprawy, przeprowadzić czynności sprawdzające, na które ma 30 dni i które powinny się zakończyć wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia. Takie postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego, co wynika z odpowiedniego zastosowania art. 330 § 1 k.p.k. podlega na skutek zażalenia pokrzywdzonego kontroli Sądu Dyscyplinarnego. Sąd Dyscyplinarny uchylając postanowienie o umorzeniu dochodzenia lub o odmowie wszczęcia dochodzenia wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby wskazuje także okoliczności, które należy wyjaśnić lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla Rzecznika Dyscyplinarnego.

Na podstawie art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zwanego dalej „Kodeksem etyki”, radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania, określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. W myśl art. 64 ust. 2 Kodeksu etyki radca prawny, któremu powierzono funkcję w organach samorządu, obowiązany jest przyjęte obowiązki wypełniać rzetelnie i z najwyższą starannością.

Opis zarzutów, jakie postawił w swojej skardze skarżący może wskazywać, że mogą one dotyczyć przywołanych wyżej przepisów Kodeksu etyki. W takim wypadku obowiązkiem Rzecznika Dyscyplinarnego jest wyjaśnić, czy rzeczywiście zaistniały fakty opisywane przez skarżącego i ewentualnie odnieść je do odpowiednich norm dyscyplinarnych.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Rzecznik Dyscyplinarny nie dysponował danymi, które pozwoliłyby na podjęcie niewadliwego rozstrzygnięcia w tej sprawie o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Radca prawny W. C. (2) jako Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie otrzymał postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z 7 maja 2018 r., sygn. akt DO 43/18, którym radca prawny A. K. (1) został tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych radcy prawnego. Odpis postanowienia został opatrzony klauzulą, że podlega ono wykonaniu od 7 maja 2018 r., przy czym zapis w klauzuli jest prawomocne od dnia zostało przekreślone. Na tej podstawie radca prawny W. C. (2) jako Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wystosował do 68 instytucji pismo opatrzone datą 8 maja 2018 r., nr 1. dz. E/6205/2018, o treści: Na podstawie art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 z późn. Zm.), D. Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zawiadamia, że radca prawny p. A. K. (1) (nr wpis WA-573) postanowieniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OORP w Warszawie z dnia 7 maja 2018 r., (sygn. akt DO 43/18) został tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych radcy prawnego. Postanowienie jest natychmiastowo wykonalne.

Na podstawie art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron. Zgodnie z art. 65² ust. 3 ustawy o radcach prawnych postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Na postanowienie to przysługuje zażalenie. W myśl art. 65 ust. 5 ustawy o radcach prawnych tymczasowe zawieszenie uchyla się niezwłocznie, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których zostało ono zastosowane, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie. Ustawa o radcach prawnych nie określa, w jaki sposób podlega wykonaniu postanowienie o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Z art. 71 ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że sąd dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia właściwej radzie okręgowej izby radców prawnych, Ministrowi Sprawiedliwości i Krajowej Radzie Radców Prawnych, a wykonanie kar dyscyplinarnych należy do dziekana rady okręgowej izby radców prawnych. Natomiast przepis art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych stanowi, że o karach zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego i pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, zawiadamia się:

1)

sądy,

2)

prokuratury,

3)

pracodawców oraz inne podmioty, na rzecz których dany radca prawny świadczy pomoc prawną,

4)

właściwe ze względu na charakter prowadzonych przez danego radcę prawnego spraw organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego

- w okręgu okręgowej izby radców prawnych, w której radca prawny jest wpisany na listę, a w sprawie radcy prawnego wykonującego zawód adwokata - okręgową radę adwokacką.

Główny Rzecznik Dyscyplinarny w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podniósł, że radca prawny W. C. (2) jako Dziekan Rady miał ustawowy obowiązek wykonać nałożony na radcę prawnego środek (analogicznie jak w art. 71 ust. 2 ustawy o radcach prawnych) i poinformować o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu wskazane w ustawie podmioty (analogicznie jak w art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych). Główny Rzecznik Dyscyplinarny uznał, że jest

to obowiązek o dużym znaczeniu - biorąc pod uwagę niemożność czasowego wykonywania zawodu radcy prawnego w sytuacji zastosowania środka z art. 65² ustawy o radcach prawnych - tak jak to ma miejsce w przypadku orzeczenia prawomocnej kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu.

Wnioskowanie przez analogię w powszechnym rozumieniu polega na stosowaniu jakiegoś przepisu czy normy prawnej do przypadku podobnego, lecz przez przepisy prawa nieunormowanego. Wnioskowanie przez analogię jest więc sposobem rozstrzygania przypadków nieunormowanych przepisami - środkiem służącym do wypełniania różnego rodzaju luk w prawie. Analogia legis polega na rozciągnięciu wyraźnych postanowień jakiegoś przepisu na przypadki zakresem tego przepisu nieobjęte. Konieczne jest stwierdzenie, że wybrany przepis w ogóle można odnieść do przypadku nieunormowanego, uznanego za podobny do unormowanego. Nie można wnioskować przez analogię, gdy z samego sformułowania bądź z treści postanowień danego przepisu prawa wynika, że chodzi w nim o wiązanie skutków prawnych wyłącznie z faktami w przepisie tym określonymi. Chodzi zatem o przepis, którego dyspozycję co do zasady można zastosować wyłącznie w warunkach wymienionych w treści tego przepisu. Dopuszczalność stosowania analogii w prawie karnym procesowym przyjmuje się tylko wtedy, gdy analogia ta nie dotyczy przepisów o charakterze wyjątkowym, nie prowadzi do ograniczenia praw lub interesów uczestników postępowania, a zwłaszcza oskarżonego. Analogia w prawie karnym procesowym dopuszczalna jest w sytuacjach, gdy przepisy procedury przyznają określonym podmiotom - niekoniecznie tylko oskarżonemu - uprawnienia o charakterze gwarancyjnym. Niedopuszczalne jest natomiast stosowanie analogii w odniesieniu do obowiązków procesowych oraz przepisów ograniczających uprawnienia gwarancyjne, gdyby skutkiem zastosowania analogii było rozszerzenie tych ograniczeń, za: A. Kaźmierczyk - Warunki stosowania analogia legis. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2013, 911: 21-32.

W tej sprawie w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego przepisy art. 71 ust. 1, 2 i 4 ustawy o radach prawnych nie mogły być w drodze analogii zastosowane do postanowienia z 7 maja 2018 r. wydanego w stosunku do radcy prawnego A. K. (1), ponieważ to postanowienie nie było postanowieniem prawomocnym. Było ono wprawdzie postanowieniem wykonalnym, ale jednak nieprawomocnym. Przepisy art. 71 ustawy o radach prawnych stanowią przecież o wykonaniu prawomocnych kar orzeczonych w stosunku do radcy prawnego. Za zastosowaniem w tym przypadku przez analogię przepisu art. 71 ust. 4 o radcach prawnych do nieprawomocnego postanowienia wydanego w oparciu o art. 65² ust. 1 ustawy o radach prawnych nie może przemawiać także okoliczność, że w regulacjach prawnych dotyczących adwokatów znajdują się przepisy określające sposób postępowania organów samorządu adwokackiego w sytuacji orzeczenia o tymczasowym zawieszeniu adwokata w czynnościach zawodowych. Przepisy art. 95j ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2018 r. poz. 1184 ze zm.) tak samo jak przepisy art. 65 ust. 1 i 2 ustawy o radach prawnych określają, że adwokat, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy i że postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jednak w przepisie art. 95i prawa o adwokaturze, stanowiącym o wykonaniu prawomocnych orzeczeń sądu dyscyplinarnego, w jego ust. 3 ustawodawca określił, że o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych i o karze dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych i wydalenia z adwokatury zawiadamia się:

- 1)
- sądy,
- 2)
- prokuratury,
- 3)

właściwe ze względu na charakter prowadzonych przez danego adwokata spraw organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego

- w okręgu izby adwokackiej, w której adwokat jest wpisany na listę, a w sprawie adwokata wykonującego zawód radcy prawnego - radę okręgowej izby radców prawnych.

Redakcja przepisów art. 951 prawa o adwokaturze, który reguluje wykonywanie prawomocnych orzeczeń sądów dyscyplinarnych wskazuje, że jego szczególne unormowania dotyczące wykonania postanowienia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych dotyczą jedynie tych postanowień, które są prawomocne. A zatem nie dotyczą tych postanowień, które wprawdzie są wykonalne, ale jednak nieprawomocne.

Na podstawie powyższych wywodów Wyższy Sąd Dyscyplinarny doszedł do wniosku, że w przypadku nieprawomocnego, ale natychmiast wykonalnego, postanowienia sądu dyscyplinarnego wydanego na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych, przepisy ustawy o radcach prawnych nie nakładają na dziekana rady obowiązku, ani nie dają mu uprawnienia, do zawiadomienia o tym postanowieniu, o którym mowa w art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych. Ustawodawca nie uregulował tej sytuacji przepisami ustawy o radcach prawnych, a istniejące w prawie o adwokaturze uregulowanie dotyczące zawiadomienia o tymczasowym zawieszeniu adwokata w czynnościach zawodowych odnosi się do prawomocnego już postanowienia. Stąd zastosowanie w drodze analogii przepisu art. 74 ust. 1 ustawy o radcach prawnych analogii nie mogło mieć miejsca w tym przypadku.

Obowiązkiem radcy prawnego, także przy wykonywaniu funkcji w organach samorządu, jest wykonywanie swoich obowiązków zgodnie z prawem. Nie można za zgodne z prawem uznać postępowania, gdy brak mu podstawy prawnej, w szczególności gdy dotyczy to przypadku upublicznienia informacji o radcy prawnym, która może wpłynąć na jego postrzeganie w środowisku zawodowym, a takim jest przecież upublicznienie informacji o tym czasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Stąd w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego przedwczesna była odmowa wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w tej sprawie, skoro do tej pory nie zostały wyjaśnione okoliczności dokonania przez radcę prawnego W. C. (2) jako Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zawiadomienia pismem z 8 maja 2019 r. o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego A. K. (1) w czynnościach zawodowych z powołaniem się na przepis art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych. Przy tym niezbędne jest wyjaśnienie nie tylko, jakimi motywami kierował się Dziekan wysyłając to pismo, ale także dlaczego powołał się na przepis art. 71 ust. 4 ustawy o radcach prawnych. Jeśli przywołanie tego właśnie przepisu było omyłką, to niezbędne jest wyjaśnienie, jaki przepis miał mieć w tej sprawie zastosowanie. Obowiązkiem Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego będzie wyjaśnienie również, według jakich kryteriów Dziekan sformułował listę 68 instytucji, do których wysłał zawiadomienie z 8 maja 2018 r., a także zbadanie, jak do tej pory postępował Dziekan w przypadku otrzymania postanowienia o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych i czy jego czynności podjęte w stosunku do skarżącego nie odbiegały od dotychczasowych standardów.

W tych warunkach Wyższy Sąd Dyscyplinarny postanowił o uchyleniu zaskarżonego postanowienia w celu dalszego prowadzenia postępowania przez Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego.

Pouczenie:

Na podstawie art. 426 § 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych na postanowienie nie przysługuje środek odwoławczy.